

ATT FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA SEXUELL EXPLOATERING AV BARN, PROSTITUTION OCH MÄNNISKOHANDEL – SÅ GÖR VI ●

Den här broschyren är till dig som i ditt arbete kan möta barn eller vuxna som befinner sig i en utsatt livssituation, eller som arbetar med att förebygga och bekämpa våld och brott.

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

NSPM.

Nationella samordningen mot
prostitution och människohandel

Vi som står bakom broschyren

För att bekämpa människohandel behövs samverkan både mellan myndigheter och civilsamhälle i Sverige och internationellt. I flera länder finns därför samordningsfunktioner mot människohandel. Den nationella samordningen mot prostitution och människohandel (NSPM) är en del av Jämställdhetsmyndigheten och är Sveriges samordningsfunktion. Vi samordnar arbetet på nationell nivå mot sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel för alla ändamål.

Vår verksamhet vilar på fyra ben:

1

Vi **samordnar** nationella myndigheter, aktörer på regional nivå och aktörer från civilsamhället.

2

Vi är en expertmyndighet som **erbjuder kunskaps- och metodstöd** till yrkesverksamma.

3

Vi **samverkar** med nationella och internationella aktörer.

4

Vi **förebygger** genom att utveckla kunskapsfältet och ge metodstöd.

Jämställdhetsmyndigheten, Göteborg
Dnr: ALLM 2023/219

Begrepp

Sexuell exploatering av barn

är sexuella övergrepp mot barn där någon form av ersättning getts i samband med övergreppen.

Prostitution

innebär att en person betalar någon form av ersättning för att utnyttja en vuxen för sexuella handlingar.

Människohandel

är när gärningspersoner, genom falska löften eller direkta hot, rekryterar och förflyttar människor för att utnyttja dem. Människohandel förekommer för olika former av exploatering. Det kan vara för sexuella handlingar, tvångs-äktenskap, arbetskraft, krigstjänst, organhandel, illegala adoptioner, att tvingas tigga eller begå brott så som att stjäla eller hantera narkotika.

Människoexploatering

är att utnyttja en person för tiggeri eller arbete under uppenbart orimliga villkor.

Du kan göra skillnad

Du som yrkesverksam är viktig i arbetet mot exploatering. Personer som utnyttjas i människohandel söker sällan själva stöd och hjälp. De saknar ofta kunskap om sina rättigheter och har ett lågt förtroende för myndigheter. Därför behöver vi vara många som upptäcker tecken på utsatthet och agerar om vi misstänker prostitution och människohandel. Personer som utnyttjas i människohandel är brottsoffer som har rätt till skydd och stöd.

Samordning av myndigheter

● Nationellt metodstödsteam

NSPM samlar Sveriges främsta experter på området i nätverket Nationellt metodstödsteam (NMT). NMT fungerar som en operativ och strategisk resurs för att utveckla och effektivisera samverkan i arbetet mot prostitution, exploatering och människohandel. I nätverket ingår representanter från Arbetsmiljöverket, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Tullverket, Åklagarmyndigheten, länsstyrelserna samt verksamheter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

● Myndighetsgemensamt arbete mot arbetslivskriminalitet

Vi ingår i myndighetsgemensamt arbete mot arbetslivskriminalitet som samordnas av Arbetsmiljöverket. Där bidrar vi med kunskap om människoexploatering och människohandel för att stärka brottsofferperspektivet i arbetet. Övriga myndigheter som ingår är Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten.

Stöd till utsatta

● Regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel

Regionkoordinatorerna stödjer yrkesverksamma vid misstanke om exploatering och är en länk mellan alla de olika aktörer som ingår i stöd- och skyddsprocessen för offer för människohandel.

Regionkoordinatorerna är anställda av Socialtjänsten och finns i hela landet. Regionindelningen som regionkoordinatören arbetar efter består av sju regioner som följer samma geografiska indelning som den Polismyndigheten använder. Tjänsterna finansieras i samverkan mellan Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna och den värdkommun där regionkoordinatören är anställd. I vissa fall delfinansierar även andra kommuner och regioner.

NSPM samordnar arbetet med regionkoordinatorerna på nationell nivå genom samverkan med avtalsparter. Vi ordnar även regelbundna metodstödsträffar för regionkoordinatorerna. På regional nivå ingår regionkoordinatorerna i spetsgrupper för yrkesverksamma som arbetar mot prostitution och människohandel som länsstyrelserna samordnar.

Foto: Mostphotos

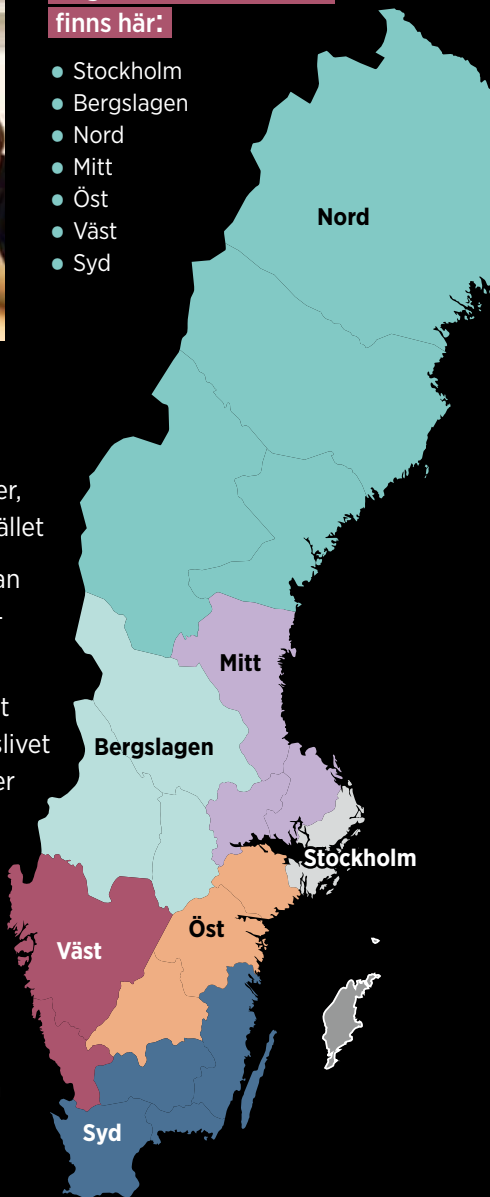
Foto: Mostphotos

Regionkoordinatorerna finns här:

- Stockholm
- Bergslagen
- Nord
- Mitt
- Öst
- Väst
- Syd

Arbetsuppgifter för en regionkoordinator består bland annat av att:

- Ge konsultativt metodstöd till myndigheter, verksamheter och aktörer inom civilsamhället
- Genomföra utbildningsinsatser i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna i aktuell region
- Delta i myndighetsgemensamt arbete mot exploatering och människohandel i arbetslivet på regional nivå och ingå i regionala center mot arbetslivskriminalitet (AKC)
- Ge stödjande insatser till utsatta, utifrån lokala förutsättningar
- Koordinera insatser mellan berörda myndigheter och aktörer
- Vara kontaktperson för Återvändande-programmet Människohandel Prostitution
- Bedriva uppsökande arbete

Kontaktuppgifter till regionkoordinatorer finns på vår hemsida:
nspm.jamstalldhetsmyndigheten.se

Foto: Mostphotos

● **Återvändandeprogrammet Människohandel Prostitution (ÅMP)**

Återvändandeprogrammet erbjuder stöd till barn och vuxna med hemvist i ett annat land som utnyttjats i prostitution eller människohandel i Sverige. Insatserna är individuellt anpassade och kan exempelvis innehålla praktiskt stöd för hemresa, ekonomiskt stöd, hälsovård, boende och stöd till utbildning och arbete under en period.

Programmet skapar förutsättningar för att minimera risk för att åter utnyttjas i människohandel och annan exploatering. ÅMP administreras av Internationella Migrationsorganisationen (IOM) i Helsingfors och finansieras av Jämställdhetsmyndigheten. För ansökan om deltagande i programmet, kontakta regionkoordinatören i aktuell region.

● **Nationellt stödprogram för offer för människohandel i Sverige (NSP)**

Jämställdhetsmyndigheten bidrar med ekonomiska medel till ett Nationellt stödprogram för offer för människohandel i Sverige (NSP). NSP drivs av Plattformen Civila Sverige mot Människohandel. Programmet kompletterar det stöd som offer för människohandel i Sverige får genom myndigheter.

Skanna QR-koden med din mobil för att komma direkt till manualen.

● Manual vid misstanke om människohandel

Flera länder har system för att identifiera och hänvisa offer för människohandel till stöd och skydd, en så kallad National Referral Mechanism.

Manual vid misstanke om människohandel är Sveriges beskrivning av stöd- och skyddsprocessen. Manualen utgår från de rättigheter som offer för människohandel i Sverige har och tydliggör olika aktörers ansvar i arbetet. Stöd- och skyddsprocess för offer för människohandel i Sverige följer sex steg från identifiering till eventuellt frivilligt återvändande till hemland.

Manualen finns tillgänglig digitalt och i tryckt format på svenska och engelska.

● Betänketid

Sedan 1 augusti 2022 kan socialnämnderna ansöka till Migrationsverket om betänketid för personer som kan vara utsatta för människohandel eller människoexploatering. Betänketiden ger tillgång till ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar. Förundersökningsledare kan ansöka både om betänketid och tidsbegränsat uppehållstillstånd för bevispersoner. För mer information se Manual vid misstanke om människohandel, NSPM:s [webbplats](#) och Socialstyrelsens [webbplats](#) Kunskapsguiden.se. Ansökningsblanketter finns på Migrationsverkets [webbplats](#).

Lär dig
mer!

Webbutbildning

Jämställdhetsmyndigheten har en grundläggande utbildning om sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel.

<https://webbutbildning.jamstalldhetsmyndigheten.se/>

Ta hjälp när du behöver!

● **Nationell stödtelefon** **020-390 000**

Du som i ditt arbete kommer i kontakt med sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel kan ringa den nationella stödtelefonen som drivs av oss på NSPM för mer information och vägledning. Genom stödtelefonen erbjuds metodstöd till yrkesverksamma inom kommuner, myndigheter och civilsamhället. Du kan även få hänvisning vidare till en regionkoordinator eller annan aktör inom NMT.

Stödtelefonen är bemannad under kontorstid på vardagar. Vid brådskande ärenden kontakta polis på telefonnummer 114 14 alternativt socialjour eller motsvarande jourfunktion inom socialtjänsten. Vid akut fara ring 112.

● **Webbsida:** På vår webbsida finns rapporter och andra publikationer. Det finns även informationsmaterial till både yrkesverksamma och personer som riskerar att utnyttjas för olika former av exploatering.

<https://nspm.jamstalldhetsmyndigheten.se/>

● **E-post:** För beställning av material, prenumeration på nyhetsbrev eller andra frågor kontakta: nspm@jamstalldhetsmyndigheten.se

● **Regionkoordinator mot prostitution och människohandel**

Du kan kontakta en regionkoordinator direkt. Kontaktuppgifter finns på NSPM:s webbplats. ....>

NSPM.

**Nationella samordningen mot
prostitution och människohandel**